Instanţa de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. Ina Pruteanu)
Dosarul nr. 3r-799/25 (2-25108250-02-3r-29122025)

Republica Moldova
Curtea de Apel Centru
D E C I Z I E

19 martie 2026 mun. Chişinău

Completul specializat în examinarea acţiunilor în contencios administrativ și în
materie de insolvabilitate, reorganizare și dizolvare a persoanelor juridice din cadrul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții de Apel Centru

Având în componenţa sa:
Preşedintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Ghedrovici Nicolae şi Bostan Angela

A judecat în ordinea art. 243 alin. (2) al Codului Administrativ al RM, fără ședință de judecată și fără citarea participanților la proces, recursul declarat de Întreprinderea de Stat Rezervația Naturală „Codrii" împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 28 noiembrie 2025, adoptată la acțiunea în contencios administrativ depusă de Întreprinderea de Stat Rezervația Naturală „Codrii" împotriva Inspectoratului Control Finaciar de Stat privind anularea actelor administrative,

Audiind raportul judecătorului A. Bostan, în baza materialelor cauzei şi argumentelor recursului, Completul judiciar

c o n s t a t ă :

<u>Obiectul acțiunii, circumstanţele cauzei.</u>

La 30 iulie 2025, Î.S. „Rezervația Naturală „Codrii" a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Inspectoratului Control Financiar de Stat, terți Agenția „Moldsilva" și Ministerul Mediului, privind anularea prescripției nr. 25-06/1044 din 8 iulie 2024.

<u>Soluția procesuală a instanței de fond ce constituie obiect al recursului.</u>

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 28 octombrie 2025, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. d) Codul administrativ, s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ ănaintată de Întreprinderea de

Stat „Rezervația Naturală „Codrii” împotriva Inspectoratului Control Financiar de Stat, privind anularea prescripției nr. 25-06/1044 din 8 iulie 2024. S-a explicat reclamanților că declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la art. 207 alin.(2) lit. a)–e) exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune. S-a respins cererea de atragere în proces a terților.

<u>Argumentele recurentului vis-a-vis de pretinsele încălcări.</u>

Invocând ilegalitatea încheierii instanței de fond, Întreprinderea de Stat Rezervația Naturală „Codrii” a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 28 noiembrie 2025, solicitând admiterea recursului, anularea încheierii contestate și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond.

În susținerea cererii de recurs, recurenta a invocat că prima instanță a interpretat și aplicat în mod excesiv formal prevederile art. 232 din Codul administrativ, fără a examina în mod efectiv circumstanțele concrete ale procedurii administrative și fără a verifica dacă actele emise de Inspectoratul Control Financiar de Stat au fost comunicate reclamantei în condițiile prevăzute de lege.

A menționat că în cuprinsul cererii de chemare în judecată au fost expuse motivele de fapt și de drept pe care își întemeia pretențiile, precum și circumstanțele din care rezulta că întreprinderea nu putea fi considerată ca fiind în întârziere în privința exercitării dreptului la acțiune, însă instanța de fond nu a examinat suficient aceste argumente.

Recurenta a susținut că soluția primei instanțe a fost pronunțată fără o analiză efectivă a momentului în care Prescripția Inspectoratului Control Financiar de Stat nr. 25-06/1044 din 08 iulie 2024 și răspunsul nr. 25-12/1288 din 15 august 2024 asupra cererii prealabile au fost comunicate în mod legal reclamantei.

În opinia sa, simpla indicare în materialele dosarului a unei date de expediere a unui mesaj prin intermediul poștei electronice nu putea fi echivalată automat cu notificarea legală a actului administrativ și nu putea constitui, prin sine însăși, temei suficient pentru calcularea termenului de sesizare a instanței.

A relevat că instanța de fond urma să verifice dacă modalitatea de comunicare utilizată de autoritatea publică corespundea cerințelor Codului administrativ, dacă înscrisul fusese transmis integral, dacă adresa electronică utilizată putea fi considerată una acceptată sau utilizată în cadrul procedurii administrative și dacă exista o dovadă certă a recepționării actului de către destinatar.

Recurenta a mai susținut că momentul începerii curgerii termenului pentru înaintarea acțiunii nu poate fi dedus din data emiterii actului sau din data expedierii acestuia, ci urmează să fie stabilit prin raportare la data comunicării legale a actului administrativ individual sau a deciziei emise asupra cererii prealabile.

În acest sens, a invocat că prima instanță a omis să facă distincție între emiterea actului administrativ, expedierea acestuia și notificarea sa legală, deși aceste momente produc consecințe juridice diferite, iar termenul de contestare este legat de data la care actul a fost comunicat în condițiile legii.

Potrivit recurentei, din materialele dosarului administrativ nu rezulta cu certitudine că actele administrative relevante pentru calcularea termenului i-ar fi fost comunicate în modalitatea și la data reținute de instanța de fond.

În continuarea criticilor formulate, recurenta a susținut că sarcina prezentării dovezilor privind notificarea legală a actelor emise în cadrul procedurii administrative revenea autorității publice, aceasta fiind obligată să demonstreze că destinatarul a avut posibilitatea efectivă de a lua cunoștință de conținutul actelor respective.

A indicat că instanța de fond nu putea să considere drept stabilită data notificării doar în baza unor mențiuni tehnice privind expedierea unui mesaj electronic, fără a verifica dacă înscrisul respectiv constituia actul integral, dacă acesta fusese recepționat de persoana abilitată și dacă modalitatea de comunicare întrunea condițiile legale.

Recurenta a mai invocat că prima instanță nu a examinat succesiunea integrală a actelor emise în cadrul procedurii administrative și nu a stabilit pentru fiecare dintre acestea momentul comunicării legale, deși această împrejurare era determinantă pentru verificarea termenelor aferente procedurii prealabile și sesizării instanței de judecată.

În opinia recurentei, fără stabilirea certă a datei notificării actului administrativ inițial și a răspunsului emis asupra cererii prealabile nu putea fi determinat în mod corect momentul de la care începea să curgă termenul prevăzut de art. 209 din Codul administrativ.

Recurenta a susținut că instanța de fond a ajuns prematur la concluzia tardivității acțiunii, pornind de la premisa că răspunsul asupra cererii prealabile fusese comunicat la 15 august 2024, fără ca această împrejurare să fi fost verificată în mod complet și fără a fi analizate toate probele relevante.

A menționat că o asemenea abordare a condus la aplicarea formală a sancțiunii inadmisibilității, fără stabilirea în prealabil a faptului juridic de care legea leagă începutul curgerii termenului de contestare.

Totodată, recurenta a criticat concluzia primei instanțe privind lipsa unei cereri de repunere în termen, susținând că o asemenea chestiune putea deveni relevantă numai după constatarea certă a faptului că termenul legal fusese depășit.

A relevat că, atât timp cât data notificării legale nu fusese stabilită în mod incontestabil, nu se putea concluziona nici asupra depășirii termenului și, respectiv, nici asupra necesității formulării unei cereri de repunere în termen.

Recurenta a mai invocat că instanța de fond era obligată, în virtutea rolului activ prevăzut de Codul administrativ, să solicite autorității publice prezentarea dovezilor de notificare și să clarifice circumstanțele relevante pentru calcularea termenului, iar nu să interpreteze eventualele neclarități în detrimentul reclamantei.

În acest context, a susținut că soluția de inadmisibilitate a acțiunii a fost adoptată fără o cercetare completă a stării de fapt și fără a se asigura un echilibru rezonabil între cerințele procedurale și dreptul reclamantei la acces efectiv la justiție.

În continuare, recurenta a contestat și aprecierea primei instanțe potrivit căreia acțiunea ar fi fost depusă cu o întârziere semnificativă, menționând că o asemenea concluzie nu poate fi formulată în lipsa stabilirii momentului exact de la care termenul a început să curgă.

A susținut că normele referitoare la termenele de sesizare a instanței urmăresc asigurarea securității raporturilor juridice, însă acestea trebuie aplicate în mod previzibil și numai după verificarea tuturor condițiilor legale care determină începutul și expirarea termenului.

În opinia recurentei, interpretarea dată de prima instanță a transformat regula privind termenul de sesizare a instanței într-un obstacol formal pentru examinarea fondului cauzei, deși materialele dosarului nu permiteau stabilirea cu certitudine a datei notificării actelor administrative contestate.

A mai menționat că dreptul la un proces echitabil și accesul la instanță impun instanțelor obligația de a evita un formalism excesiv în aplicarea condițiilor de admisibilitate, în special atunci când sancțiunea procedurală aplicată are drept consecință imposibilitatea examinării fondului pretențiilor formulate.

În baza argumentelor expuse, recurenta a concluzionat că încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 28 noiembrie 2025 este neîntemeiată, întrucât a fost adoptată fără stabilirea completă a circumstanțelor relevante pentru calcularea termenului de sesizare a instanței, motiv pentru care a solicitat admiterea recursului, anularea încheierii contestate și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond.

Argumentele părții intimate vis-a-vis de recursul declarat:

Prin referința depusă, Inspectoratul Control Financiar de Stat, a pledat pentru respingerea cererii de recurs, cu menținerea încheierii primei instanțe ca fiind legală și întemeiată.

Verificarea întrunirii condițiilor de admisibilitate a recursului.

În conformitate cu reglementările art. 241 alin. (1), (3) Codul administrativ, încheierile primei instanţe şi ale instanţei de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătoreşti se aplică corespunzător

prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit prevederilor art. 242 Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătoreşti se depune motivat la instanţa de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătoreşti, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătoreşti împreună cu dosarul judiciar instanţei competente să soluţioneze recursul.

Articolul 236 Codul administrativ, prevede expres că instanţa de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

Apelul se declară inadmisibil în special când:

a) hotărârea în fond nu poate fi contestată cu apel;

b) apelul este depus în mod repetat;

c) apelul este depus de o persoană neîmputernicită;

d) apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin.(1);

e) motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin.(2);

f) cererea de apel nu corespunde cerinţelor stabilite la art. 233 alin.(1) şi (2) şi art. 234 alin.(1) şi apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanţa de judecată.

Respectiv, potrivit principiului simetriei juridice, care implică abordarea subsumară a Codului administrativ, criteriile de admisibilitate a apelului, reglementate conform art.236 Codul administrativ sunt aplicabile în cadrul procedurii de contestare cu recurs a încheierilor instanțelor de fond.

Completul judiciar atestă că, încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 28 noiembrie 2025, a fost contestată cu recurs la 15 decembrie 2025. Completul judiciar reține că ultima zi de declarare a recursului a fost 13 decembrie 2025, zi de sâmbătă, respectiv, termenul de depunere a recursului a fost prelungit prin efectul legii până la 15 decembrie 2025, adică următoarea zi lucrătoare.

În circumstanțele descrise supra, Completul judiciar concluzionează despre faptul că, recursul declarat de Întreprinderea de Stat Rezervația Naturală „Codrii” a fost depus în interiorul termenul legal. Recursul depus conține motivarea temeiurilor de fapt și de drept pe care recurentul își întemeiază pretențiile.

Totodată se atestă că Întreprinderea de Stat Rezervația Naturală „Codrii” a prezentat dovada achitării taxei de timbru în sumă de 200 lei în conformitate cu prevederile art. 2 al Legea taxei de stat, nr. 213 din 31.07.2023.

În condițiile descrise mai sus, în temeiul reglementărilor art. 233; 236; 241 Codul Administrativ, Completul specializat în materie de contencios

administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a recursului în cauză, motiv din care acesta urmează a fi judecat în fond.

<u>Aprecierea instanței de recurs a argumentelor părților și cadrului legal aplicabil situației litigioase:</u>

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, în coraport cu cadrul legal aplicabil raportului juridic litigios, Colegiul consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele motive.

Conform art. 192 alin. (1) Codul administrativ*, pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ la Curţile de Apel şi la Curtea Supremă de Justiţie se instituie complete şi/sau colegii specializate de judecători.*

Potrivit art. 194 alin. (1) Codul administrativ*, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.*

Potrivit art. 243 alin. (1) lit. c) Codul administrativ, *examinând recursul împotriva încheierii judecătoreşti, instanţa adoptă una dintre următoarele decizii:* ***anulează încheierea şi adoptă o nouă încheiere.***

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (2) Codul administrativ, *instanţa competentă soluţionează recursul împotriva încheierilor judecătoreşti fără şedinţă de judecată. Dacă consideră necesar, instanţa competentă poate cita participanţii la proces.*

Conform art. 243 alin. (3) Codul administrativ, *decizia prin care se soluţionează recursul împotriva încheierii judecătoreşti se motivează în scris.*

Potrivit art. 219 alin.(1)-(4) Codul administrativ*, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.*

Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Instanța de judecată poate avea o discuție juridică cu participanții la proces sau poate da în scris indicații cu privire la situația de drept a cauzei examinate.

Materialele cauzei denotă că la 25 iulie 2025, Întreprinderea de Stat Rezervația Naturală „Codrii” a înaintat acțiune în contencios administrativ

împotriva Inspectoratului Control Financiar de Stat, cu participarea terților Agenția „Moldsilva” și Ministerul Mediului al Republicii Moldova, solicitând anularea Prescripției nr. 25-06/1044 din 08 iulie 2024 cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare tematice efectuate la Întreprinderea de Stat Rezervația Naturală „Codrii”.

Din materialele cauzei rezultă că inspectarea financiară tematică a activității reclamantei a fost inițiată la 03 iunie 2024 și finalizată la 18 iunie 2024, în rezultatul acesteia fiind întocmit Raportul privind rezultatele inspectării financiare tematice, iar ulterior Inspectoratul Control Financiar de Stat a emis Prescripția nr. 25-06/1044 din 08 iulie 2024.

Nefiind de acord cu rezultatele controlului și cu măsurile dispuse de autoritatea publică, Întreprinderea de Stat Rezervația Naturală „Codrii” a formulat cerere prealabilă, iar Inspectoratul Control Financiar de Stat a emis răspunsul nr. 25-12/1288 din 15 august 2024, prin care solicitarea reclamantei a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 28 noiembrie 2025, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Întreprinderea de Stat Rezervația Naturală „Codrii” înregistrată la 25.07.2025 - a fost declarată inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. d) și art. 209 din Codul administrativ, instanța de fond concluzionând că aceasta a fost depusă după expirarea termenului legal pentru sesizarea instanței de contencios administrativ.

În motivarea soluției sale, prima instanță a reținut că răspunsul Inspectoratului Control Financiar de Stat nr. 25-12/1288 din 15 august 2024 ar fi fost expediat reclamantei prin intermediul poștei electronice la aceeași dată, la ora 13:10, iar recepționarea mesajului ar fi fost confirmată la ora 13:22, apreciind, în consecință, că termenul de 30 de zile pentru înaintarea acțiunii a început să curgă la 16 august 2024 și s-a împlinit în luna septembrie 2024.

Pornind de la această constatare, judecătorul primei instanțe a apreciat că acțiunea înregistrată la 25 iulie 2025 a fost depusă cu depășirea substanțială a termenului prevăzut de art. 209 din Codul administrativ și, constatând suplimentar că reclamanta nu a formulat o cerere de repunere în termen, a declarat acțiunea inadmisibilă.

Completul judiciar notează că, potrivit art. 209 alin. (1) din Codul administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel, iar termenul începe să curgă, după caz, de la data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă ori de la data expirării termenului prevăzut de Codul administrativ pentru soluționarea acesteia.

Conform art. 128 alin. (2) din Codul administrativ, un act administrativ individual se consideră comunicat atunci când ajunge în sfera de control a

persoanei căreia îi este destinat, astfel încât, în circumstanțe normale, aceasta să aibă posibilitatea de a lua cunoștință de conținutul său.

Totodată, Codul administrativ reglementează modalitățile în care actele și celelalte înscrisuri emise în cadrul procedurii administrative pot fi notificate participanților, inclusiv notificarea prin poșta electronică, pentru care urmează a fi respectate condițiile instituite de lege privind utilizarea acestei modalități de comunicare și posibilitatea de a stabili cu certitudine momentul în care înscrisul a ajuns în sfera de control a destinatarului.

Raportând prevederile legale enunțate la circumstanțele cauzei, Completul de contencios administrativ constată că soluția primei instanțe nu poate fi menținută, întrucât concluzia privind tardivitatea acțiunii a fost formulată fără elucidarea completă a circumstanțelor determinante pentru stabilirea momentului de la care a început să curgă termenul prevăzut de art. 209 din Codul administrativ.

Completul judiciar reține că stabilirea tardivității unei acțiuni în contencios administrativ nu poate rezulta exclusiv din compararea datei emiterii actului administrativ sau a datei înscrise pe răspunsul autorității publice cu data sesizării instanței, fiind necesară identificarea cu certitudine a momentului în care actul respectiv a fost comunicat legal persoanei interesate.

Această împrejurare prezintă o importanță determinantă, întrucât comunicarea legală a actului administrativ constituie faptul juridic de care legiuitorul leagă, în situațiile prevăzute de art. 209 din Codul administrativ, începutul curgerii termenului pentru exercitarea dreptului la acțiune.

Cu raportare la speța în cauză, Completul judiciar constată că materialele dosarului administrativ prezentat de Inspectoratul Control Financiar de Stat nu conțin date suficiente și concludente care să permită stabilirea, pentru fiecare dintre actele emise în cadrul procedurii administrative, a modalității concrete în care acestea au fost notificate reclamantei și a datei la care notificarea legală a fost efectiv realizată.

În această ordine de idei, instanța de fond urma să stabilească în mod distinct data și modalitatea comunicării Prescripției nr. 25-06/1044 din 08 iulie 2024, precum și data comunicării legale a răspunsului nr. 25-12/1288 din 15 august 2024 emis în procedura prealabilă, urmând ca numai în baza acestor constatări să determine momentul de la care a început să curgă termenul pentru contestarea judiciară.În același context instanța de fond urmând să verifice dacă aceste răspunsuri conțin indicată întocmai cu reglementările art. 165 al.(2) CA modul exercitării căii de atac al acestora.

Completul judiciar atestă că prima instanță s-a limitat la constatarea existenței unor informații referitoare la expedierea prin poșta electronică a răspunsului nr. 25-12/1288 din 15 august 2024 și la existența unei confirmări electronice în aceeași zi, fără a verifica în mod suficient dacă modalitatea utilizată de autoritate întrunea, în

circumstanțele concrete ale procedurii administrative, condițiile unei notificări legale potrivit Codului administrativ.

Subsecvent, simpla existență a unei mențiuni privind expedierea unui înscris prin poșta electronică nu dispensează instanța de obligația de a verifica dacă adresa electronică respectivă a fost utilizată în condițiile prevăzute de lege pentru notificarea participantului la procedura administrativă, dacă există dovada certă că înscrisul integral a fost transmis destinatarului și dacă probele administrate permit identificarea fără echivoc a momentului în care actul a ajuns în sfera de control a persoanei căreia îi era destinat.

Instanța de recurs constată că asemenea împrejurări nu au făcut obiectul unei examinări și motivări efective de către prima instanță, deși concluzia privind depășirea termenului legal de sesizare a instanței a fost construită în mod determinant pe presupunerea că răspunsul autorității publice fusese comunicat legal la 15 august 2024.

Completul specializat subliniază că noțiunile de „emitere”, „expediere” și „comunicare” a unui act administrativ nu sunt echivalente, iar pentru calcularea termenului prevăzut de art. 209 din Codul administrativ relevanță juridică prezintă momentul comunicării sau notificării legale, în condițiile stabilite de lege.

Astfel, data emiterii unui act atestă momentul adoptării acestuia de către autoritatea publică, data expedierii poate demonstra realizarea unei operațiuni de transmitere, însă începutul curgerii termenului pentru contestare presupune existența unor elemente suficiente pentru a stabili că actul a fost comunicat destinatarului în modalitatea prevăzută de lege și a ajuns efectiv în sfera sa de control.

În lipsa unei asemenea delimitări, calcularea termenului de decădere riscă să fie întemeiată pe un moment anterior celui în care persoana a dobândit, potrivit legii, posibilitatea reală de a lua cunoștință de act și de a exercita remediile administrative sau judiciare puse la dispoziția sa.

Aderent, Completul judiciar observă că verificarea comunicării legale nu trebuia limitată exclusiv la răspunsul emis asupra cererii prealabile, întrucât succesiunea procedurală în prezenta cauză presupunea stabilirea momentului notificării actului administrativ inițial, verificarea termenului și condițiilor în care a fost exercitată procedura prealabilă și, ulterior, identificarea momentului de la care a început să curgă termenul pentru sesizarea instanței.

În consecință, pentru a putea concluziona asupra tardivității acțiunii, instanța de fond urma să reconstituie cronologic procedura administrativă sub aspectul comunicării actelor emise și să stabilească, în baza unor probe certe, momentul notificării legale a fiecăruia dintre actele relevante pentru calcularea termenelor procedurale.

Completul judiciar relevă că sarcina elucidării acestor împrejurări revenea instanței inclusiv în virtutea rolului activ consacrat de art. 22 și art. 219 din Codul administrativ, care impune instanței de contencios administrativ să cerceteze din oficiu starea de fapt și să clarifice toate circumstanțele relevante pentru soluționarea litigiului.

În situația în care materialele dosarului administrativ nu conțineau dovezi suficiente asupra comunicării legale a actelor, instanța de fond urma să solicite autorității publice prezentarea înscrisurilor corespunzătoare și să ofere participanților posibilitatea de a se expune asupra modalității și datei notificării, iar nu să considere data comunicării ca fiind stabilită în lipsa unei cercetări complete a acestei împrejurări.

Completul specializat accentuează că respectarea termenului pentru înaintarea acțiunii constituie, într-adevăr, o condiție de admisibilitate ce urmează a fi verificată din oficiu, însă aceeași obligație de verificare din oficiu presupune și stabilirea riguroasă a faptului juridic care declanșează curgerea termenului.

Nu poate fi imputată persoanei depășirea unui termen calculat de la o anumită dată înainte ca instanța să stabilească, în baza probelor administrate, că tocmai la acea dată actul relevant i-a fost notificat legal.

În acest context, Completul judiciar consideră prematură concluzia primei instanțe potrivit căreia termenul pentru înaintarea acțiunii a început să curgă la 16 august 2024 și s-a împlinit în luna septembrie 2024, deoarece această concluzie pornește de la o dată a notificării care nu a fost verificată prin prisma tuturor condițiilor legale incidente comunicării actelor administrative.

Mai mult ca atât, constatarea primei instanțe potrivit căreia reclamanta nu a formulat o cerere de repunere în termen nu putea dobândi relevanță decisivă înainte de stabilirea faptului că termenul legal începuse să curgă și fusese efectiv depășit.

Necesitatea formulării unei cereri de repunere în termen poate fi pusă în discuție numai după ce instanța stabilește existența unei depășiri a termenului, iar existența depășirii presupune, la rândul său, determinarea certă a momentului inițial de la care termenul urma să fie calculat.

Prin urmare, succesiunea logică a verificării impunea instanței, în primul rând, să determine dacă și când actul administrativ relevant a fost notificat legal, în al doilea rând să calculeze termenul prevăzut de art. 209 din Codul administrativ și numai în situația în care ar fi constatat depășirea acestuia să examineze existența unei cereri de repunere în termen și eventualele motive invocate în susținerea acesteia.

Completul judiciar reține că, în speță, această succesiune nu a fost respectată, instanța de fond trecând la constatarea tardivității și la consecințele procesuale ale

acesteia fără a clarifica în mod suficient premisa de la care depinde întregul calcul al termenului.

În condițiile descrise, Completul specializat conchide că soluția de inadmisibilitate a fost adoptată prematur, fără elucidarea completă a circumstanțelor relevante pentru aplicarea art. 209 și art. 207 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, iar lipsa unei analize individualizate a dovezilor privind notificarea actelor administrative nu permite menținerea încheierii contestate.

La reexaminare, instanța de fond urmează să cerceteze materialele dosarului administrativ și să stabilească, în raport cu fiecare act administrativ relevant pentru desfășurarea procedurii, modalitatea concretă în care acesta a fost comunicat sau notificat Întreprinderii de Stat Rezervația Naturală „Codrii”, data la care notificarea legală a avut loc și probele care confirmă această împrejurare.

În particular, urmează a fi verificată comunicarea Prescripției nr. 25-06/1044 din 08 iulie 2024 și a răspunsului nr. 25-12/1288 din 15 august 2024 emis asupra cererii prealabile, inclusiv dacă, în cazul utilizării poștei electronice, erau întrunite condițiile legale pentru efectuarea notificării prin această modalitate și dacă materialele cauzei confirmă cu certitudine ajungerea actului în sfera de control a reclamantei.

În funcție de constatările ce vor fi efectuate, instanța de fond va determina momentul de la care a început să curgă termenul prevăzut de art. 209 din Codul administrativ, va calcula durata acestuia în raport cu data sesizării instanței și va aprecia ulterior dacă acțiunea a fost înaintată în termen sau dacă există premise pentru examinarea chestiunii repunerii în termen.

Completul judiciar subliniază că prezenta concluzie nu echivalează cu constatarea faptului că acțiunea a fost depusă în termen și nici nu stabilește că notificarea prin poșta electronică invocată de autoritatea publică a fost nelegală, aceste aspecte urmând a fi elucidate de instanța de fond în baza probelor administrate și cu respectarea raționamentelor expuse în prezenta decizie.

Declararea inadmisibilității acțiunii, în lipsa stabilirii certe a momentului notificării legale a actului de la care începe să curgă termenul de contestare, constituie, în circumstanțele prezentei cauze, o soluție prematură, susceptibilă să afecteze posibilitatea reclamantei de a beneficia de un control judecătoresc efectiv asupra activității administrative contestate.

Concluzia Completului judiciar este compatibilă și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia dreptul de acces la instanță, garantat de art. 6 § 1 din Convenție, trebuie să fie practic și efectiv, iar aplicarea normelor privind termenele procedurale nu poate fi desprinsă de cerința previzibilității și de posibilitatea efectivă a persoanei de a cunoaște momentul de la care începe să curgă termenul pentru exercitarea unei căi judiciare.

În cauza *Zubac v. Croatia* [MC], Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că normele procedurale urmăresc buna administrare a justiției și securitatea raporturilor juridice, însă aplicarea acestora nu trebuie să îmbrace forma unui formalism excesiv care ar împiedica examinarea efectivă a cauzei.

Raportând aceste repere la circumstanțele speței, Completul judiciar apreciază că aplicarea sancțiunii inadmisibilității, fără stabilirea prealabilă și certă a datei notificării legale a actelor administrative relevante, nu corespunde exigențelor unui control judecătoresc efectiv.

Pe cale de consecință, Completul specializat consideră necesar de a admite recursul declarat de Întreprinderea de Stat Rezervația Naturală „Codrii", de a anula încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 28 noiembrie 2025 și de a remite cauza aceleiași instanțe pentru reexaminarea chestiunii admisibilității acțiunii, cu respectarea raționamentelor expuse în prezenta decizie.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. c), alin. (3) Cod administrativ, Completul specializat în examinarea acţiunilor în contencios administrativ și în materie de insolvabilitate, reorganizare și dizolvare a persoanelor juridice din cadrul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Centru,

D e c i d e:

Recursul declarat de Întreprinderea de Stat Rezervația Naturală „Codrii", **se admite.**

Se anulează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 28 noiembrie 2025, **cu restituirea cauzei în Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani în același complet de judecată.**

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Ghedrovici Nicolae

Bostan Angela